

ISSN 0134 — 6393

**ЗБІРНИК
НАУКОВИХ ПРАЦЬ
УМАНСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
САДІВНИЦТВА**

засновано в 1926 р.

**Частина 2
Економіка**

**ВИПУСК
76**

Умань — 2011

УДК 63(06)

Включено до переліків №1 і №6 фахових видань ВАК України з сільськогосподарських та економічних наук (Бюлетень ВАК України №8 і №11, 2009 рік).

У збірнику висвітлено результати наукових досліджень, проведених працівниками Уманського національного університету садівництва та інших навчальних закладів Міністерства аграрної політики України та науково-дослідних установ УААН.

Редакційна колегія:

А.Ф. Головчук — доктор техн. наук (відповідальний редактор),
В.В. Манзій — кандидат с.-г. наук (заступник відповідального редактора),
О.І. Здоровцов — доктор економ. наук, Л.В. Молдаван — доктор економ. наук,
А.С. Музиченко — доктор економ. наук, О.О. Непочатенко — доктор економ. наук,
Ю.О. Нестерчук — доктор економ. наук, О.М. Шестопад — доктор економ. наук,
О.О. Школьник — доктор економ. наук,
В.С. Уланчук — доктор економ. наук, С.П. Полторецький — кандидат с.-г. наук (відповідальний секретар).

Рекомендовано до друку вченою радою УНУС, протокол № 6 від 15 червня 2011 року.

Адреса редакції:

м. Умань, Черкаської обл., вул. Інститутська, 1.

Уманський національний університет садівництва, тел. : 3–22–35

Свідоцтво про реєстрацію KB № 13695 від 03.12.07 р.

© Уманський національний університет садівництва, 2011

ЗМІСТ

ЧАСТИНА 2

ЕКОНОМІКА

<i>А.Ф. Головчук, О.О. Непочатенко, Б.С. Гузар, Г.Ю. Ягода</i>	КРЕДИТНІ ВАЖЕЛІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРОФОРМУВАНЬ.....	8
<i>В.К. Збарський, О.О. Непочатенко</i>	ОСОБИСТЕ СЕЛЯНСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО У ЗАБЕЗ- ПЕЧЕННІ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	19
<i>Ю.Л. Зборовська</i>	ЧИННИКИ УСПІХУ ЕКСПОРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕРЕ- РОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ АПК.....	28
<i>С.М. Колотуха, Н.А. Телічко</i>	СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ДЕРЖАВ- НОГО СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	34
<i>М.І. Мальований</i>	СТАН ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ НЕДЕР- ЖАВНОГО СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	41
<i>Р. П. Мудрак</i>	МЕТОДОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ: ДОСВІД США.....	50
<i>О.О. Поліщук</i>	АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ОВОЧЕВОЇ ГАЛУЗІ.....	56
<i>Д.К. Семенда, О.О. Поліщук</i>	НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ ПРОГРЕС В ПІДВИЩЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА СІЛЬСЬКОГОСПО- ДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ.....	62
<i>О.М. Світовий</i>	ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА ТА УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	67
<i>І.А. Бержанірі</i>	МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСІВ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВ СПИРТОВОЇ ГАЛУЗІ.....	75
<i>Г.Ф. Мазур</i>	ПЕРСПЕКТИВИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ АГРО- ПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА УКРАЇНИ.....	83
<i>С.А. Байдюк</i>	ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ ТД “КАТЕРИНОПІЛЬСЬКА ФІНАНСОВО-ПРОМИСЛОВА ГРУПА”.....	89

<i>С.А. Власюк, Л.В. Барабаш</i>	ФІСКАЛЬНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ ПРИ ОПОДАТКУВАННІ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ.....	93
<i>Ю.Б. Березюк</i>	ФОРМУВАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО КОМПЛЕКСУ ВІННИЦЬКОГО РЕГІОНУ, ЯК ПЕРЕДУМОВА ЙОГО ЕКСПОРТНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ.....	97
<i>М.А. Вуйченко</i>	ОБГРУНТУВАННЯ СОЦІАЛЬНО ОРІЄНТОВАНОГО МЕХАНІЗМУ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОЦЕСУ СЕГМЕНТАЦІЇ РИНКУ ПРАЦІ В АГРАРНІЙ СФЕРІ.....	106
<i>Т.О. Гнатюк</i>	СТАН ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ.....	113
<i>А.В. Льченко, І.В. Давидова, І.Г. Коцюба</i>	МАТЕМАТИЧНЕ ПРОГНОЗУВАННЯ ОБ'ЄМІВ УТВОРЕННЯ ТВЕРДИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ В МІСТІ ЖИТОМИРІ.....	118
<i>О.В. Жарун</i>	СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В АГРОПРОМИСЛОВОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ.....	125
<i>І.В. Ткачук</i>	ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИХ МЕХАНІЗМІВ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	131
<i>Д.К. Семенда, Л.А. Корінний</i>	ІНТЕНСИФІКАЦІЯ З МЕТОЮ ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ МОЛОЧНОГО СКОТАРСТВА.....	141
<i>Н.В. Бондаренко</i>	ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ КРЕДИТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА КРЕДИТУ.....	148
<i>Н.І. Гвоздеї</i>	ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ...	153
<i>Т.Є. Кучеренко</i>	ОСНОВНІ ФУНКЦІЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СІЛЬСЬКО- ГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	161
<i>С.А. Власюк, Н.В. Бондаренко</i>	ДОЦІЛЬНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ БЮДЖЕТУВАННЯ ПОТОЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	167
<i>Т.В. Сокольська</i>	ІНФОРМАЦІЙНО-КОНСУЛЬТАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА.....	174
<i>О.М. Саковська</i>	ЯКІСТЬ ПРОДУКЦІЇ ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ЗЕРНА.....	180

<i>Н.Г. Пінчовська</i>	МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ПІДТРИМКИ ОРГАНІЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА.....	187
<i>Н.О. Мосейчук, Т.І. Бортник</i>	СОЦІОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ МОТИВІВ ВИБОРУ ПРОФЕСІЇ МАРКЕТОЛОГА.....	197
<i>К.М. Мельник</i>	ФІНАНСОВІ МОЖЛИВОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ВИРОБНИЧИХ КООПЕРАТИВІВ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ.....	203
<i>О.Ф. Кирилюк</i>	ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РАЦІОНАЛЬНОГО ХАРЧУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ФОРМУВАННЯ ПОПИТУ НА ПРОДОВОЛЬЧОМУ РИНКУ УКРАЇНИ.....	213
<i>Л.А. Євчук</i>	ОСНОВНІ АСПЕКТИ ЗМІСТУ ФІНАНСОВИХ СТРАТЕГІЙ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	221
<i>О.В. Гвоздь</i>	АНАЛІЗ МАЙНОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА ЯК СКЛADOVA ОЦІНКИ ЙОГО ФІНАНСОВОГО СТАНУ.....	228
<i>П.М. Боровик, Н.О. Бікадорова</i>	ПОДАТКОВО-БЮДЖЕТНА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ, ЯК НАПРЯМ РОЗВИТКУ БЮДЖЕТНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ..	235
<i>С.А. Власюк</i>	КОНСТРУКТИВНІ НАПРЯМИ АДАПТАЦІЇ СВІТОВОГО ДОСВІДУ ФІНАНСУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	245
<i>О.М. Демкова</i>	ОЦІНКА ЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ.....	254
<i>О. А. Кузьменко</i>	ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА ГРЕЧКИ.....	265
<i>Л.В. Барабаш, Н.В. Бондаренко</i>	ВИЗНАЧЕННЯ ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ.....	272
<i>Т.П. Бечко</i>	КРЕДИТНІ РИЗИКИ В СИСТЕМІ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ АГРАРНОЇ ГАЛУЗІ.....	276
<i>Ю.О. Махортов, В.М. Зюбін</i>	РЕГІОНАЛЬНА СИСТЕМА СТРАХУВАННЯ ЯК ФАКТОР АКТИВІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	282
<i>Н. О. Пачева</i>	ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПОХОДЖЕННЯ ПОНЯТТЯ „ІНСТИТУТ”.....	293

<i>Г.Ю. Родащук</i>	НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ПОЛЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ. 298
<i>П.П. Семченко, Т.І. Бортник</i>	ОЦІНКА ДОЦІЛЬНОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ЗМІН НА ПРИКЛАДІ ПАТ «УМАНЬФЕРММАШ»... 313
<i>М. А. Слатвінський</i>	КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ВИЗНАЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРІОРИТЕТІВ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ..... 318
<i>М.М. Коцутарий, В.Ф. Мервенецька</i>	ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКОЇ ЗВІТНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА..... 328
<i>Л.А. Богданець</i>	РОЛЬ ВЛАСНИХ І ЗАКРІПЛЕНИХ ДОХОДІВ ЗАГАЛЬНОГО ФОНДУ У ФОРМУВАННІ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ..... 337
<i>Л.В. Барабаш</i>	ВИЗНАЧЕННЯ ФІСКАЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПОДАТКУ З ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ..... 342
<i>Л.Д. Тулуш, О.Т. Прокопчук</i>	ФУНКЦІОНАЛЬНА СПРЯМОВАНІСТЬ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ ЩОДО АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА..... 347
<i>О.С. Тригубенко</i>	ДОСВІД ЕКОНОМІЧНО РОЗВИНУТИХ КРАЇН У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ..... 354
<i>Л.М. Худолій</i>	ЗАПРОВАДЖЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ПРОЦЕСНОГО УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ КОМБІКОРМОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ..... 363
<i>О.Г. Чирва, К.А. Олійник</i>	ПЕРЕДУМОВИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ МАЛИХ ФОРМ ГОСПОДАРЮВАННЯ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ..... 368
<i>Л.А. Гаврилюк</i>	ВИЗНАЧЕННЯ ОПТИМАЛЬНИХ РОЗМІРІВ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ У ГОСПОДАРСТВАХ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОГО ВИРОБНИЦТВА..... 375
<i>А.О. Харенко, О.Л. Бурляй</i>	ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА М'ЯСА ВРХ ТА НАПРЯМИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ..... 384
<i>Г.Б. Бобов, О.В. Гринчак, О.Х. Давлетханова</i>	КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ АГРОПРОМИСЛОВИХ ІНТЕГРОВАНИХ ФОРМУВАНЬ..... 394

2. Про Державний бюджет України на 2011 рік: Закон України від 23.12.2010 № 2857–VI. — Відомості Верховної Ради України (ВВР). — 2011. — № 7–8. — С. 52.
3. Бюджетний кодекс України: Закон України від 21.06.2001р. N 2542–III. — [/http://www.minfin.gov.ua](http://www.minfin.gov.ua).
4. Бюджетний кодекс України: Закон України від 8.07.2010р. №2456–VI. — [/http://www.minfin.gov.ua](http://www.minfin.gov.ua).

Одержано 14.04.11

Исследования показали, что изменения бюджетного законодательства положительно повлияли на формирование доходов местных бюджетов. Однако, в структуре общего фонда местных бюджетов большую часть занимают регулирующие доходы, а доля собственных и закрепленных очень мала. Такая ситуация вызывает зависимость органов местного самоуправления от центральных органов власти. Поэтому следует уточнить перечень собственных доходов местных бюджетов и закрепить их законодательно.

Ключевые слова: *доходы местных бюджетов, общий и специальный фонды, собственные и закреплённые доходы, регулирующие доходы, межбюджетные трансферты.*

The research shows that changes in the budget legislation positively influenced the formation of local budget revenues. However, the general fund of local budgets is chiefly made up by control revenues and the share of own and fixed revenues is very small. This situation causes the dependence of local authorities on central government. That is why it is necessary to make a more accurate list of own revenues of local budgets and authorize them legislatively.

Key words: *revenues of local budgets, general and special funds, own and fixed revenues, control revenues, inter-budget transfers.*

УДК 336.22

ВИЗНАЧЕННЯ ФІСКАЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПОДАТКУ З ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Л.В. БАРАБАШ

У статті проведено оцінку фіскального потенціалу податку з доходів фізичних осіб і окреслено основні чинники, що безпосередньо впливають на його визначення. Висвітлено перспективні напрями підвищення фіскальної ролі податку з доходів фізичних осіб.

В сучасних економічних умовах все більшого значення набуває податок

з доходів фізичних осіб, а також доцільність і раціональність застосування саме пропорційної системи в даному секторі оподаткування. Започаткована з 2004 року система оподаткування доходів населення за єдиною фіксованою ставкою викликала протиріччя в науковому світі: нова податкова ставка була скопійована з податкової системи Росії та не мала належного економічного підґрунтя.

Саме тому багато вітчизняних науковців і дослідників, серед яких Ю. Жеревчук, П. Лайко, В. Мельник, М. Рудая А. Скрипник, А. Славкова, І. Шевчук та багато інших присвячують значну увагу у своїх працях дослідженню фіскального потенціалу податку з доходів фізичних осіб.

Так, А. Скрипник зазначає, що серед науковців немає єдиної думки щодо доцільності запровадження саме пропорційної системи оподаткування доходів фізичних осіб, оскільки, спираючись на досвід Росії, слід відзначити низький фіскальний потенціал даного податку у наповненні бюджету [4]

А. Славкова зауважує, що, перш за все, при оподаткуванні доходів фізичних осіб має виконуватися принцип фіскальної справедливості в оподаткуванні. Саме даний показник є основою визначення фіскальної ефективності податку на теперішній момент часу та проектує його фіскальний потенціал в майбутньому [5].

Серед основних критеріїв оцінки фіскальної ефективності податку, науковці виокремлюють наступні елементи: достатність доходів, еластичність податкової системи, мінімізація видатків на збирання доходів та попередження ухилення від сплати податків, рівномірність розподілу податків між адміністративно- територіальними одиницями [1].

Методика досліджень. При розгляді теоретичних основ використовувався монографічний метод, при дослідженні інформаційних даних застосовувався метод аналогії та порівняння.

Результати досліджень. Одним з основних показників, які слугують визначальним критерієм оцінки фіскального потенціалу податку, є його частка у доходах бюджету держави та у ВВП. Оскільки податок з доходів фізичних осіб зараховується до місцевих бюджетів, то аналіз його фіскального потенціалу слід здійснювати в розрізі доходів зведеного бюджету України (рис. 1).

Наочна ілюстрація (рис. 1) демонструє низьку частку податку з доходів фізичних осіб у доходах Зведеного бюджету, оскільки хоча показники на протязі досліджуваного періоду мали незначні позитивні коливання в сторону збільшення, у 2010 році частка податку зрівнялася з аналогічним показником 2006 року, що є неоднозначним свідченням низької фіскальної ефективності податку.

Водночас, якщо порівнювати показники України і зарубіжних країн (рис. 2), слід зауважити на досить високому рівні податкового навантаження в останніх. Однак не варто забувати, що високе податкове навантаження не завжди свідчить про низьку ефективність оподаткування і навпаки [2].

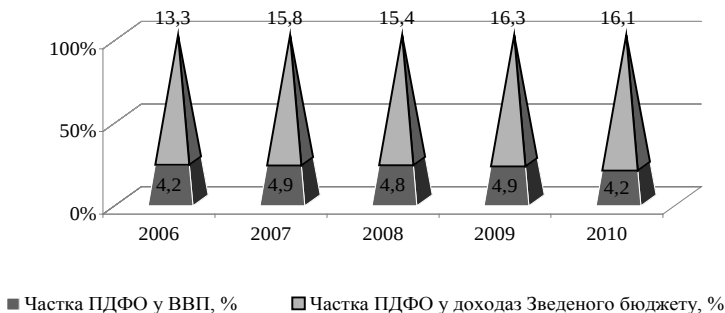

Рис. 1. Частка податку з доходів фізичних осіб у ВВП України та доходах Зведеного бюджету, %

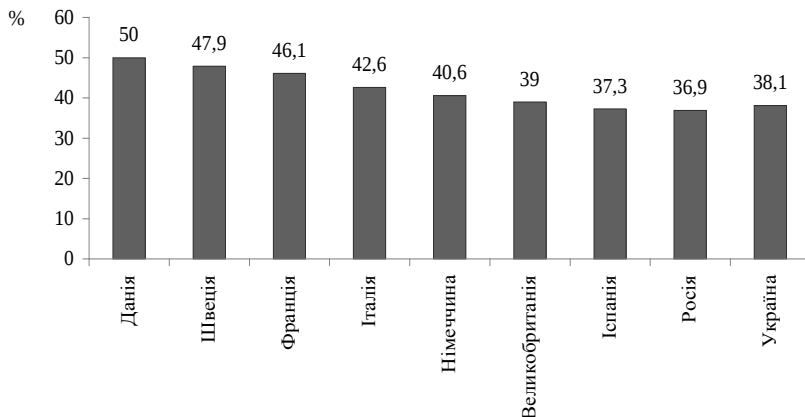

Рис. 2. Частка податків у ВВП європейських країн

Так, якщо звернути увагу на дані рис. 2, можна констатувати, що найвища частка податків у ВВП спостерігається у Данії, Швеції та Франції, а найнижча — у Росії. Водночас згаданим країнам характерна прогресивна система оподаткування з високою межею верхньої ставки. Так, у Данії ставки податку з доходів фізичних осіб коливаються від 36,57% до 60%, у Швеції — від 28,89% до 59,09%, у Франції — від 0% до 40%. Така широка прогресія зумовлена тим, що у зазначених країнах, крім високих ставок оподаткування, має місце також розгалужена система надання соціальних пільг, до база оподаткування враховує всі види доходів як самого індивідуума, так і його родини.

Найнижча ж частка податків спостерігається у ВВП Росії, де, як і в Україні, діє пропорційна ставка при оподаткуванні доходів фізичних осіб. Запровадження даної системи оподаткування мало на меті виведення з тіні значних обсягів доходів громадян, проте не дало бажаного ефекту та тільки ускладнило економічну ситуацію. Причиною згаданого явища є те, що пропорційна ставка оподаткування встановлюється на одному рівні для всіх обсягів доходу та, відповідно, нівелює засади соціальної справедливості в оподаткуванні.

Характерною рисою показника низького фіскального потенціалу податку є його частка в податкових надходженнях до бюджету [3]. В країнах з розвинутою ринковою економікою більша частка припадає на податки з доходів фізичних та юридичних осіб (прямі податки), а менша — на непрямі (зокрема, ПДВ). В Україні ж спостерігаємо діаметрально протилежну ситуацію (рис. 3).

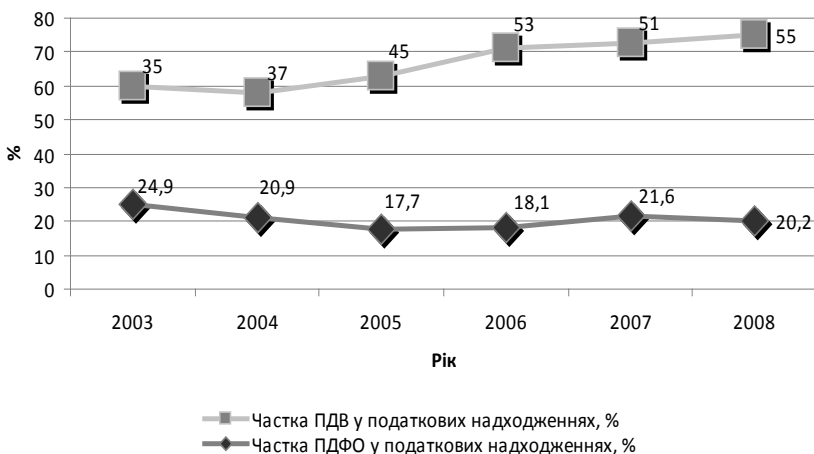

Рис. 3. Частка податку з доходів фізичних осіб та податку на додану вартість у податкових надходженнях бюджету, %

Як свідчать проілюстровані дані (рис. 3), частка ПДВ у податкових надходженнях бюджету є значно вищою, ніж частка податку з доходів фізичних осіб. Причому якщо до впровадження пропорційної ставки податку з доходів фізичних осіб розрив між даними податками складав 10,1%, то, починаючи з 2004 року, він щороку збільшується і в 2008 становив 34,8%. Дана ситуація є свідченням неефективної податкової політики уряду та низьким рівнем стабільності економічного середовища держави.

Висновки. Визначення фіскального потенціалу податку має ґрунтуватися на дослідженні рівня його впливу на економічні процеси країни та

відображати раціональність застосування діючої системи оподаткування. Податок з доходів фізичних осіб в Україні не використовує на повну силу свою фіскальну ефективність та, відповідно, має значні резерви покращення фіскального потенціалу. Превалюючим у даному відношенні рішенням є дослідження досвіду зарубіжних країн з метою оптимізації системи оподаткування доходів населення та перегляду ставок оподаткування з розширенням джерел доходів, які складають базу оподаткування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Жеревчук Ю.В. Фіскальний потенціал прибуткових податків / Ю.В. Жеревчук // Наука й економіка. — 2009. — № 4 (16). — Т. 1. — С. 42–50.
2. Коляда Т.А. Особливості фіскальної ефективності оподаткування доходів фізичних осіб в умовах інтеграції / Т.А. Коляда, І.Є. Чуркіна // Фінанси України. — 2008. — № 6. — С. 70–76.
3. Мельник В.М. Фіскальна ефективність податку з доходів фізичних осіб в Україні: можливості зростання / В.М. Мельник // Фінанси України. — 2007. — № 12. — С. 38–48.
4. Скрипник А. Фіскальні та соціальні наслідки переходу до плоскої шкали оподаткування доходів фізичних осіб / А. Скрипник // Економіка України. — 2006. — № 12. — С. 11–20.
5. Славкова А.А. Фіскальна ефективність податку з доходів фізичних осіб у системі прямого оподаткування України / А.А. Славкова // Фінанси, облік і аудит: 36. наук. пр. — К., 2009. — Вип. 13. — С. 122–130.

Одержано 14.04.11

Определение фискального потенциала налога с доходов физических лиц имеет своей целью, прежде всего, исследование эффективности действующей налоговой ставки и определение приоритетных направлений реформирования системы налогообложения доходов физических лиц, построенных на обобщении опыта зарубежных стран.

Ключевые слова: пропорциональная ставка, фискальный потенциал, фискальная эффективность, ВВП, налоговые доходы бюджета.

The main aims of the evaluation of fiscal potential of individual income tax are the investigation of the efficiency of the current tax rate and the determination of priority directions of reforming the system of individual income taxation, based on the generalization of international experience.

Key words: proportional rate, fiscal potential, fiscal efficiency, GDP, tax revenues of the budget.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**Збірник наукових праць
УМАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ САДІВНИЦТВА**

**Засновано в 1926 році
Випуск 76**

*Збірник наукових праць Уманського національного університету
садівництва* / Редкол. : А.Ф. Головчук (відп. ред.) та ін. — Умань, 2011. —
Вип. 76. — Ч. 2: Економіка. — 412 с.

Адреса редакції:
20305, вул. Інститутська, 1, м. Умань, Черкаської обл.
Уманський національний університет садівництва, тел. : 4–69–87.

Свідоцтво про реєстрацію КВ № 13695 від 03.12.07 р.

Підписано до друку 15.06.2011 р. Формат 60х84 1/16. Друк офсет.
Умов.-друк. арк. 25,18. Наклад 300 екз. Зам. №189.

Надруковано: Редакційно-видавничий відділ
Свідоцтво ДК № 2499 від 18.05.2006 р.
Уманського національного університету садівництва
вул. Інтернаціональна, 2, м. Умань, Черкаська обл., 20305